
QUICKSCAN ECOLOGISCH ONDERZOEK
VERVANGENDE NIEUWBOUW
HOOGVEENSEWEG PESSE

*Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden ten behoeve van de
realisatie van twee woningen*

COLOFON

Titel: **'Quicksan ecologisch onderzoek vervangende woningbouw
Hoogeveenseweg Pesse'**

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling natuurwaarden ten behoeve van de
realisatie van twee woningen

Status: Concept rapport

Datum: 29 september 2004

Auteurs: drs I. Veeman & ing M. van der Sluis

Inventarisatiekaarten: ing M. van der Sluis

Opdrachtgever: Dhr. Wemmenhove

EcoGroen Advies BV

Stationsweg 5
Postbus 625
8000 AP
Zwolle

T: 038 423 64 64
F: 038 423 64 65
E: info@ecogroen.nl
I: www.ecogroen.nl

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting

1	Inleiding.....	1
1.1	Aanleiding en doelstelling	1
1.2	Algemene opzet	1
1.3	Planvorming.....	2
2	Gebiedsgericht beleid.....	3
2.1	Ecologische Hoofdstructuur	3
2.2	Habitatrichtlijngebieden	3
2.3	Vogelrichtlijngebieden	3
2.4	Beschermde Natuurmonumenten	3
2.5	Provinciaal beleid.....	3
3	Flora en fauna van het onderzoeksgebied	4
3.1	Methode.....	4
3.2	Flora en vegetatie.....	4
3.3	Zoogdieren	5
3.4	Vogels.....	5
3.5	Amfibieën en reptielen	5
3.6	Vissen	5
3.7	Ongewervelden	5
4	Verwachte effecten soorten en compenserende en mitigerende maatregelen....	6
4.1	Flora	6
4.2	Zoogdieren	6
4.3	Vogels.....	7
4.4	Amfibieën en reptielen	8
4.5	Vissen	8
4.6	Insecten	8
5	Geraadpleegde bronnen.....	9

Bijlagen

I	Soortenlijst
II	Inventarisatiekaart flora en fauna
III	Wettelijk kader
IV	Inrichtingsschets nieuwe situatie

Clausule

'Indien deze rapportage gebruikt wordt ter ondersteuning van ontheffingsaanvragen of vergunningen of anderszins gebruikt wordt ter informatie over de natuurwaarden van het onderzochte terrein, dient te allen tijde het volledige rapport overlegd te worden. EcoGroen Advies of de samenstellers van dit rapport kunnen niet verantwoordelijk gehouden worden voor de inhoud ervan indien slechts deelaspecten uit deze rapportage aan derden overlegd worden.'

SAMENVATTING

Aanleiding en doelstelling

In verband met de realisatie van twee woningen te Pesse is door EcoGroen Advies een ecologisch onderzoek uitgevoerd. Daarbij zijn de consequenties van de ruimtelijke ingreep (waaronder ook de sloop van de huidige bebouwing) op de aanwezige natuurwaarden getoetst zijn aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht beleid.

Gebiedsgericht beleid

De ingrepen hebben geen significant negatieve effecten op EHS, Habitatrichtlijngebieden, Vogelrichtlijngebieden of Beschermden natuurmonumenten in de omgeving.

Aangetroffen en te verwachte soorten

Het daadwerkelijk te bebouwen gebied bestaat uit bebouwing, gazon en een voormalige paardenbak.

Tijdens het veldbezoek is de aanwezigheid van zes zoogdiersoorten vastgesteld: Veldmuis, Mol, Haas Huisspitsmuis, Bosmuis en Rosse woelmuis. Spreeuw en Boerenzwaluw komen tot broeden in de bebouwing. Daarnaast is Bruine kikker aangetroffen in een waterplas.

Gezien de terreingesteldheid en terreingebruik worden er geen andere beschermde planten- of diersoorten in het terrein verwacht. Ook bekende verspreidingsgegevens geven geen aanleiding dit te vermoeden.

Compenserende en mitigerende maatregelen

Verstorende werkzaamheden dienen buiten de periode tussen 15 maart en 15 juli te worden uitgevoerd om te voorkomen dat er verstoring optreedt aan broedvogels. Rekening houdend met de aanwezigheid van zoogdieren ligt tussen oktober en half maart de meest gunstige periode voor het bouwrijp maken.

Doodrat er nu veel Boerenzwaluwen in de bebouwing broeden is het voor deze soort aan te bevelen om in de nieuwe bebouwing specifieke maatregelen te nemen voor deze soort (zie H4.3).

Ontheffing

Voor onderstaande soorten dient formeel ontheffing aangevraagd worden in het kader van artikel 75, lid vijf van de Flora- en faunawet.

Soort

Mol *Talpa europaea*
Veldmuis *Microtus arvalis*
Huisspitsmuis *Crocidura russula*

Artikel F&F-wet

9-11
9-11
9-11

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

Dhr. Wemmenhove heeft EcoGroen Advies verzocht een ecologisch onderzoek uit te voeren op een terrein aan de Hoogeveenseweg te Pesse.

Het onderzoek dient uitgevoerd te worden vanwege de sloop van de bestaande bebouwing en nieuwbouw van twee vervangende woningen met bijgebouwen en de consequenties van deze ruimtelijke ingrepen op beschermde dier- en plantensoorten in de Flora- en faunawet en gebiedsgericht beleid.

1.2 Algemene opzet

Het onderzoek is gebaseerd op één terreinbezoek en informatie uit beleidsdocumenten en databanken.

Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot de beoogde ruimtelijke ingreep in het plangebied, zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welk gebiedsgericht beleid uitwerking heeft in het gebied, uitgaande van de beoogde ruimtelijke ingreep (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten en welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen nodig zijn om eventueel tot een ontheffingsverlening in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet te kunnen komen. (hoofdstuk 4)

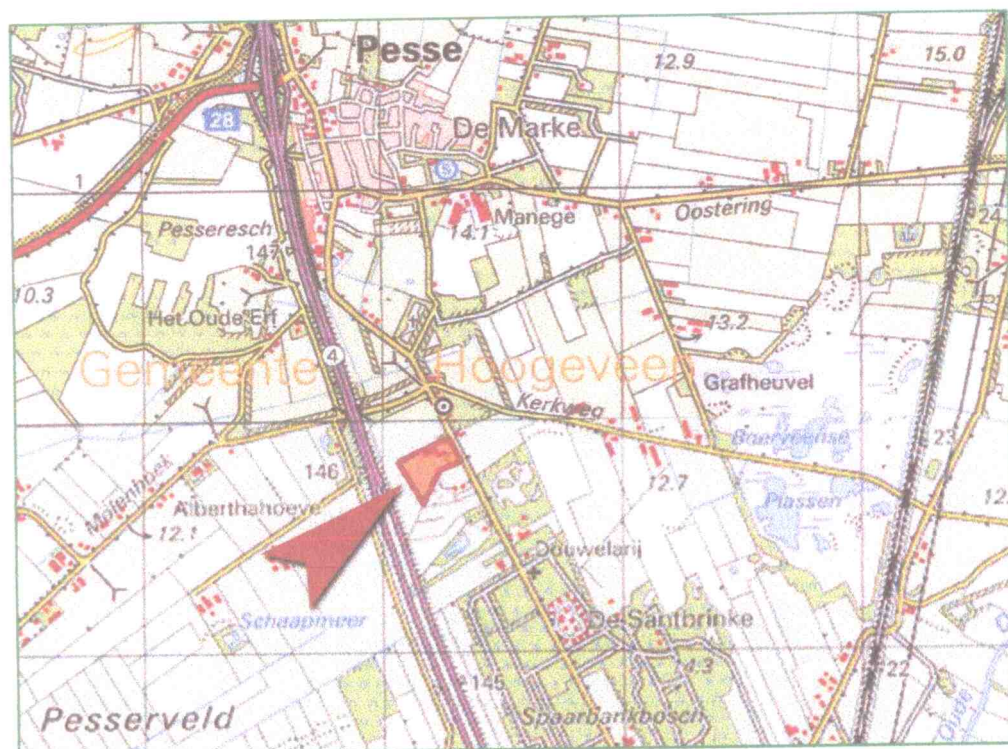
1.3 Planvorming

Begrenzing van het plangebied

Het plangebied ligt ten westen van Hoogeveenseweg aan de zuidzijde van Pesse (zie figuur 1). De oostzijde van het plangebied bestaat uit de Hoogeveenseweg. De noord- west- en zuidzijde worden begrensd door de kavelgrens van het perceel met de omliggende landbouwgronden.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat op dit moment uit een terrein dat grotendeels ingericht is ten behoeve van natuur. Zo is een ooievaarspaal, een bosje, een poel, een vleermuiskelder en bomenrijen aanwezig. Het daadwerkelijk te bebouwen gebied bestaat uit gazon, bebouwing en voormalige paardenbak.

Figuur 1: Topografische kaart met de locatie van het plangebied (aangegeven met de rode pijl). Het plangebied ligt in kilometerhok 227- 530. (Bron: Topografische Dienst Emmen)

Aard en planning van de ruimtelijke ingreep

Het plangebied is circa 4,25 ha groot, waarvan ca. 1 hectare gereserveerd is voor de twee nieuwbouwwoningen. Daarnaast zal de paardenbak verplaatst worden en zullen nieuwe stallen gerealiseerd worden.

Dhr. Wemmenhove zal verantwoordelijk zijn voor de sloop van de bestaande bebouwing en de nieuwbouw.

De planning van de bouwwerkzaamheden is aan te passen aan de uit dit rapport voortvloeiende voorwaarden.

2 GEBIEDSGERICHT BELEID

2.1 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt ca. 100 meter ten noordwesten van de Netto Ecologische Hoofdstructuur van Drenthe (heideterreintje behorend tot het Spaarbankbosch). Tussen het plangebied en dit EHS-gebied bevindt zich de Hoogeveenseweg.

De beoogde ruimtelijke ingrepen zullen niet tot gevolg hebben dat er een ontwaterende, vermestende, verzurende of verstorende werking zal plaatsvinden op de Netto EHS. Het functioneren van de EHS zal gezien de aard van de ingreep niet significant aangetast worden.

2.2 Habitatrichtlijngebieden

In de nabijheid van het plangebied bevinden zich geen Habitatrichtlijngebieden. Habitatrichtlijngebied 'Dwingelderveld' ligt op een afstand van ca. 3300 meter. Het Dwingelderveld kwalificeert zich voor droge en vochtige heide, voedselarme tot matig voedselrijke wateren, vegetaties met Jeneverbes, hoogveenslenken en zuurminnende eikenbossen.

De ruimtelijke ingrepen zullen gezien de afstand en aard van de ingreep geen significante effecten op Habitatrichtlijngebied hebben.

2.3 Vogelrichtlijngebieden

In de nabijheid van het plangebied bevinden zich geen Vogelrichtlijngebieden. Vogelrichtlijngebied 'Dwingelderveld' ligt op een afstand van ca. 3300 meter. Kwalificerende soort is Zwarte specht.

De realisatie van het plan zal gezien de afstand en aard van de ingreep geen significante effecten op dit gebied hebben.

2.4 Beschermd Natuurmonumenten

Het Witterveld ten zuiden van Assen is het meest dichtbij liggende Beschermd Natuurmonument op een afstand van ca. 21 kilometer. Gezien de grote afstand zullen de kenmerken van dit gebied niet aangetast worden.

2.5 Provinciaal beleid

Ecologische structuur

Het plangebied behoort volgens de kaart 'Ecologische structuur' uit het vigerende POP I niet tot gebieden met natuurlijke element(en) die beschermd dienen te worden. Voor het ontwerp POP II geldt hetzelfde.

Schade door aantasting van door de provincie aangewezen natuurlijke element(en) hoeft derhalve niet meegewogen te worden.

3 FLORA EN FAUNA VAN HET ONDERZOEKSGBIED

3.1 Methode

Het plangebied is op 18 augustus 2004 bezocht. Daarbij zijn voor zover mogelijk de volgende soortgroepen geïnventariseerd: hogere planten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en ongewervelden (met name mieren, vlinders en libellen).

Daarnaast is zorgvuldig gekeken naar mogelijk aanwezige soorten op basis van terreinkenmerken, landgebruik en enige verspreidingsgegevens (zie: 'Geraadpleegde bronnen').

De belangrijkste waarnemingen zijn opgesomd in de soortenlijst in Bijlage I en weergegeven op de inventarisatiekaart in Bijlage II. Hieronder worden ze kort besproken.

De gehanteerde methoden voor het vaststellen van de aanwezigheid van de soorten zijn voor zover mogelijk de gangbare standaarden, zoals deze door de PGO's (Particuliere Gegevensbeherende Organisaties) geadviseerd worden. Uit oogpunt van efficiëntie is niet elke soortgroep dekkend geïnventariseerd maar is gericht gezocht naar en gerapporteerd over die soorten, die in het kader van dit onderzoek relevant zijn. Speciale aandacht ging uit naar wettelijk beschermde planten- en diersoorten en soorten van de Rode lijsten.

3.2 Flora en vegetatie

Soorten

Er zijn geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen.

Vegetatie

De aangetroffen vegetatie is onder te verdelen in verschillende oecologische groepen. De meest kenmerkende groepen zijn in de onderstaande tekst weergegeven:

- Oecogroep 1a, Planten van voedselrijke akkers (o.a. Echte kamille)
- Oecogroep 1d, Tredplanten (o.a. Varkensgras en Engels raigras)
- Oecogroep 1e, Planten van voedselrijke ruigten (o.a. Speerdistel)
- Oecogroep 2a, Planten van storingsmilieus (o.a. Witte klaver)
- Oecogroep 5a/ 5b Planten van vochtige en natte bemeste graslanden (o.a. Veldzuring en Rode klaver)
- Oecogroep 6b, Planten van droge, zure graslanden (o.a. Schapenzuring)

Gezien de aangetroffen soortensamenstelling en de terreingesteldheid zijn geen beschermde soorten of soorten van de Rode Lijst te verwachten in het plangebied.

3.3 Zoogdieren

Vleermuizen

In het te bebouwen gebied zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Vanwege het ontbreken van geschikte (openingen in de) bebouwing zijn deze er niet te verwachten. Gedurende het veldonderzoek zijn geen vleermuizen foeragerend aangetroffen in het plangebied. Waarschijnlijk wordt het plangebied periodiek wel door vleermuizen als Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis gebruikt als foerageergebied.

Overige zoogdieren

Er zijn zes beschermde zoogdiersoorten aangetoond, namelijk Bosmuis, Rosse woelmuis, Veldmuis, Mol, Huisspitsmuis en Haas. Van deze soorten zijn alleen Huisspitsmuis (partij stenen noordzijde van schuur) en Veldmuis en Mol (voormalige paardenbak) aanwezig in het te bebouwen gebied. Haas bevindt zich buiten het te bebouwen gebied in het grasland. Rosse woelmuis en Bosmuis hebben vaste verblijfplaatsen in het bosgebiedje in de zuidelijke gedeelte van het plangebied.

3.4 Vogels

In het te bebouwen terrein zijn slechts drie broedvogelsoorten aangetroffen waaronder Boerenzwaluw (ca. 20 paartjes), Witte kwikstaart (1 paartje) en Spreeuw (1 paartje). Daarnaast zijn algemeen voorkomende soorten van tuinen en bossen te verwachten in het te handhaven deel van het plangebied: Vink, Merel, Roodborst, Zwartkop, Ekster, Tjiftjaf, Winterkoning, Houtduif en Heggenmus. Daarnaast is mogelijk Rode Lijstsoort Geelgors aanwezig in de singel rondom het plangebied.

3.5 Amfibieën en reptielen

In het plangebied is Bruine kikker aangetroffen in een plasje dat ontstaan is na hevige regenval. Er is geen voorplanting van deze soort aangetoond of te verwachten. Overwintering van Bruine kikker vindt naar verwachting niet in het te bebouwen gebied plaats, maar in het bosgebiedje of de singels in plangebied. De overheersende droge omstandigheden in de ruigte maken de voormalige paardenbak ongeschikt als overwinteringsgebied voor amfibieën. Gezien de terreingesteldheid zijn er geen reptielen te verwachten.

3.6 Vissen

Permanente waterpartijen ontbreken in het te bebouwen gebied en er zijn daarom geen vissen te verwachten.

3.7 Ongewervelden

Er zijn geen beschermde vlinders, sprinkhanen, libellen en mieren of soorten van de Rode Lijst aangetroffen in het plangebied. Alleen algemeen voorkomende soorten als Grote groene sabelsprinkhaan zijn in het plangebied aangetroffen/ te verwachten. Voor beschermde en dus kritische soorten ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied en de directe omgeving.

4 VERWACHTE EFFECTEN SOORTEN EN COMPENSERENDE EN MITIGERENDE MAATREGELEN

4.1 Flora

Verwachte schade als gevolg van de voorgenomen activiteiten

nvt

Schadebeperking en compenserende en mitigerende maatregelen

nvt

4.2 Zoogdieren

Verwachte schade als gevolg van de voorgenomen activiteiten

Vrijwel alle inheemse zoogdieren – met uitzondering van Bruine en Zwarte rat en Huismuis - zijn beschermd in de Flora- en faunawet. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Belangrijk foerageergebied van vleermuizen zal naar verwachting niet verdwijnen. Mol, Veldmuis en Huisspitsmuis zullen leefgebied verliezen door de realisatie van de nieuwbouw.

De ruimtelijke ingreep heeft geen significante negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de populaties van de betreffende soorten, omdat er in de omgeving van het plangebied voldoende geschikt leefgebied resteert in open bos en andersoortige struweel. Formeel is het aanvragen van ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk voor het vergraven van vaste verblijfplaatsen van Mol, Veldmuis en Huisspitsmuis.

Schadebeperking en compenserende en mitigerende maatregelen

Het is gewenst om het plangebied niet bouwrijp te maken in de voortplantingsperiode van de aangetroffen zoogdiersoorten (maart-september).

4.3 Vogels

Verwachte schade als gevolg van de voorgenomen activiteiten

Alle vogelsoorten zijn beschermd in de Flora- en faunawet.

Als gevolg van de ingrepen zal broedgebied verloren gaan van Spreeuw en Boerenwaluw. De gunstige staat van instandhouding van Spreeuw komt niet in gevaar aangezien in de omgeving van het plangebied voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn. Voor de landelijk minder algemene soort Boerenwaluw is dit lastiger te stellen. Gezien de aanzienlijke hoeveelheid broedparen (20) in het plangebied bevelen we aan om specifiek voor deze soort aanvullende maatregelen te nemen.

Behalve de effecten in het plangebied zullen ook (geringe) indirecte effecten van verstoring (o.a. door beweging, geluid en licht) optreden op de vogelpopulatie in de omgeving van de bouwwerkzaamheden.

Schadebeperking en compenserende en mitigerende maatregelen

Het is niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen die gelden voor broedvogels. Er mogen derhalve geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen gefaseerd te worden door uitvoering in de periode voor 15 maart en na 15 juli.

Door aanwezigheid van Spreeuw en Boerenwaluw dient de aanwezige bebouwing buiten het broedseizoen (15 maart-15 juli) gesloopt te worden.

Boerenwaluw

Voor Boerenwaluw kunnen een aantal maatregelen worden getroffen om te zorgen dat de soort ook in de nieuwe bebouwing (b.v. paardenstal) gaat broeden. Hieronder enkele uitgangspunten en ideeën:

- Er dient (vanaf april) een opening aanwezig te zijn waardoor ze naar binnen kunnen vliegen (b.v. open deur of stalraampje waarbij een ruitje mist). Deze opening dient vrij hoog aangebracht te worden;
- Katten, ratten maar ook muizen mogen de nesten niet vanaf boven (b.v. zolder) kunnen bereiken;
- Donkere hoekjes, beschut tegen tocht en vocht, zijn favoriet;
- Doorgaans worden balken of muren gebruikt om hun nest tegen te bevestigen. Vaak op plaatsen waar een richeltje, latje of spijker aanwezig is. Deze kunnen aangebracht worden op geschikte plaatsen;
- Overlast door uitwerpselen kan eenvoudig voorkomen worden door landbouwplastic of oude kranten onder de nestplaats te leggen of door een klein plankje onder de nestplaats te bevestigen.

4.4 Amfibieën en reptielen

Verwachte schade als gevolg van de voorgenomen activiteiten

Alle amfibieën en reptielen zijn beschermd in de Flora- en faunawet.

Er zijn geen voortplantende of overwinterende amfibieën aangetroffen of te verwachten in het te bebouwen deel van het plangebied. Schade aan amfibieën worden daarom niet verwacht en ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is voor soorten uit deze diergroep niet noodzakelijk.

Schadebeperking en compenserende en mitigerende maatregelen

nvt

4.5 Vissen

Verwachte schade als gevolg van de voorgenomen activiteiten

nvt

Schadebeperking en compenserende en mitigerende maatregelen

nvt

4.6 Insecten

Verwachte schade als gevolg van de voorgenomen activiteiten

nvt

Schadebeperking en compenserende en mitigerende maatregelen

nvt

5

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Bijlsma, R.J. (2002). *Bosrelicten op de Veluwe*. Een historisch-ecologische beschrijving.
- Brink, Henk, van den, Arend van Dijk, Ben van Os en Peter Venema. 1996. *Broedvogels van Drenthe*. Provincie Drenthe/Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe/SOVON Vogelonderzoek Nederland. Van Gorcum. Assen.
- Broekhuizen S. *et al.* (1992). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Stichting Uitgeverij KNNV.
- Dijkstra, A.C.J., J. de Vries & B.J. Hoentjen (2003). *Dagvlinders in Drenthe*. Voorkomen en verspreiding 1990-2001. Vlinderwerkgroep Drenthe.
<http://www.nioo.knaw.nl/projects/boerenzwaluw/sitehtm/hulp.htm>
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Nöllert, A. & C. Nöllert (2001). *Amfibieëngids van Europa*. Tirion Uitgevers BV, Baarn.
- Natuurloket (www.natuurloket.nl)
- Provincie Drenthe, 1992. *Natuur in Drenthe*. Achtergronddocument bij het Provinciaal natuurbeleidsplan Drenthe. Milieukartering Drenthe.
- Provincie Drenthe, 1997. Ecologische verbindingzones. Gebiedsvisie Natuur, Bos en Landschap. Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij Directie Noord, Provincie Drenthe.
- Provincie Drenthe, Dienst Ruimte en Groen. *Waarnemingenarchief*. Waarin opgenomen gegevens van de Werkgroep Amfibieën en Reptielen Drenthe (WARD) en Werkgroep Florakartering Drenthe (WFD).
- Provincie Drenthe (2004). *Provinciaal Omgevingsplan II*. Definitieve tekst juli 2004. Provincie Drenthe Assen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 tot 2000*. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Venema, P. (2001). *Wintervogels in Drenthe*. Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe.
- Werkgroep florakartering Drenthe (1999). *Atlas van de Drentse Flora*.

BIJLAGEN

SOORTENLIJST

Soort	Terreingebruik en verwachte aantal	Locatie	Status
Flora:			
Geen relevante soorten			
Zoogdieren:			
Gewone dwergvleermuis	Mogelijk foeragerend (0-3)	Boschages	Beschermd F&F-wet Habitatrichtlijn Bijlage IV
Laatvlieger	Mogelijk foeragerend (0-3)	Boschages	Beschermd F&F-wet Habitatrichtlijn Bijlage IV
Mol	Voortplantend (2-12)	Ruigte voormalige paardenbak	Beschermd F&F-wet
Veldmuis	Voortplantend (8-30)	Ruige voormalige paardenbak	Beschermd F&F-wet
Haas	Voortplantend (1-8)	Grasland	Beschermd F&F-wet
Huisspitsmuis	Voortplantend (2-12)	Stenenhoop nabij schuren	Beschermd F&F-wet
Bosmuis	Voortplantend (16-80)	Bosgebied + singels	Beschermd F&F-wet
Rosse woelmuis	Voortplantend (16-50)	Bosgebied + singels	Beschermd F&F-wet
Vogels:			
Boerenzwaluw	Broedend (15-25)	Schuren te bebouwen gebied	Beschermd F&F-wet
Spreeuw	Broedend (1)	Woning	Beschermd F&F-wet
Ekster	Broedend (0-2)	Singels + bosgebiedje	Beschermd F&F-wet
Heggenmus	Broedend (0-1)	Singels + bosgebiedje	Beschermd F&F-wet
Merel	Broedend (0-2)	Singels + bosgebiedje	Beschermd F&F-wet
Roodborst	Broedend (0-2)	Singels + bosgebiedje	Beschermd F&F-wet
Tjiftjaf	Broedend (0-2)	Singels + bosgebiedje	Beschermd F&F-wet
Houtduif	Broedend (0-1)	Singels + bosgebiedje	Beschermd F&F-wet
Vink	Broedend (0-1)	Singels + bosgebiedje	Beschermd F&F-wet
Winterkoning	Broedend (0-1)	Singels + bosgebiedje	Beschermd F&F-wet
Zwarte kraai	Broedend (0-1)	Singels + bosgebiedje	Beschermd F&F-wet
Zwartkop	Broedend (0-1)	Singels + bosgebiedje	Beschermd F&F-wet
Amfibieën en reptielen:			
Bruine kikker	Overwinterend (1-10)	Bosgebied + singelsk	Beschermd F&F-wet
Vissen:			
Geen relevante soorten			
Ongewervelden:			
Geen relevante soorten			

Legenda soortenlijst

Vogels:

- Het terreingebruik kan zijn: (mogelijk, waarschijnlijk of zeker) broedend, foeragerend, rustend of overvliegend
- Aantal bij broedend in broedparen, anders in individuen

**INVENTARISATIEKAART
FLORA EN FAUNA**

Ecologisch onderzoek Hoogeveenseweg Pesse

LEGENDA

- vogels**
 BZ = Boerenwaluw
 S = Spreeuw
- zoogdieren**
 BM = Bosmuis
 H = Haas
 HSM = Huisspitsmuis
 Mol = Mol
 RW = Rosse woelmuis
 VM = Veldmuis
- amfibieën**
 BK = Bruine kikker

● Waarneming flora en fauna

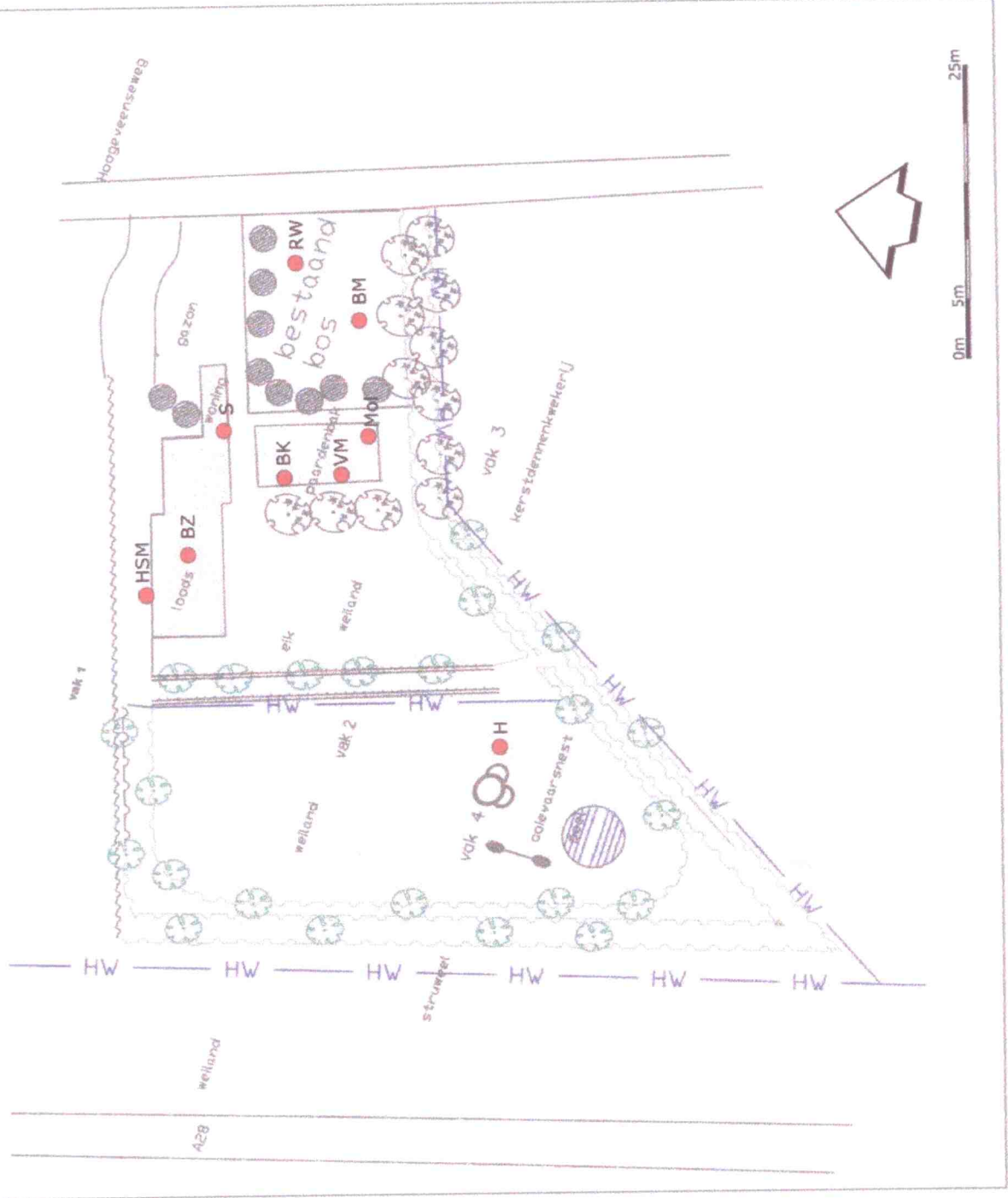
- Wegen
- Watergang
- Bossages en struwelen
- Begrenzing plangebied
- Bebauwing

Inventarisatie
18-08-2004

concept tek.
30-09-2004

def. tek.
31-09-2004

© **ECOGROEN ADVIES BV 2004**

WETTELIJK KADER

DEEL I: WETTEN EN REGELGEVINGEN

De volgende wetten en regelgevingen zijn van belang:

- 1) Flora- en faunawet
- 2) Europese Habitatrichtlijn
- 3) Europese Vogelrichtlijn
- 4) Rode lijsten

1) Flora- en faunawet

Inleiding

De Flora- en faunawet is op 14 juli 1998 gepubliceerd in het Staatsblad 402. Met de Flora- en faunawet is beoogd een geïntegreerd soortenbeschermingsregime te creëren dat voldoet aan de internationale verplichtingen. De Flora- en faunawet bundelt de bepalingen die voorheen waren opgenomen in de Vogelwet 1936, de Jachtwet 1954, hoofdstuk V van de Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. Deze wetten (en het betreffende soortbeschermingsdeel uit de Natuurbeschermingswet) zijn bij de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet ingetrokken.

In de Flora- en faunawet is bepaald dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit houdt in ieder geval in dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde flora of fauna worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen of, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde plantensoorten

Beschermde inheemse plantensoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

Beschermde diersoorten

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.

Als beschermde inheemse diersoort kunnen voorts bij algemene maatregel van bestuur diersoorten worden aangewezen die van nature in Nederland voorkomen. Dit is echter niet het enige criterium. Aangewezen soorten moeten ook in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Soorten kunnen verder worden beschermd ter voorkoming van overmatige benutting. Ten slotte kunnen soorten worden opgenomen die in Nederland zijn verdwenen, maar waarvoor toch een gereede kans is op terugkeer. Onder deze opgenomen soorten vallen in het bijzonder een aantal *insecten*, waaronder vlinders en libellen.

Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8 van de Flora- en faunawet. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12 (zie kader).

Artikel 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11 Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Algemene verbodsbepalingen voor beschermde inheemse soorten dieren en planten. Flora- en faunawet, artikelen 8 t/m 12.

Er is een vrijstelling voor planten indien men kan aantonen dat de planten zijn gekweekt. De wet biedt in artikel 75 de mogelijkheid om ontheffing aan te vragen van overtreding van de verboden uit de artikelen 8 tot en met 18. De verboden in artikel 13 t/m 18 zijn in het kader van dit onderzoek niet van toepassing en hebben onder andere betrekking op het uitzetten van beschermde diersoorten, uitzaaïen van beschermde planten en het gebruik van middelen voor de jacht. Vergunningen worden uitsluitend verleend door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Aanvragen kunnen worden ingediend bij de dienst LASER van het Ministerie in Dordrecht.

2) Habitatrichtlijn

Inleiding

De Habitatrichtlijn is in 1994 van kracht geworden. De Habitatrichtlijn wordt geacht correct geïmplementeerd te zijn in de Flora- en faunawet.

Diersoorten

In de Habitatrichtlijn zijn drie verschillende bijlagen met diersoorten opgenomen. Voor elke bijlage geldt een ander beschermingsregime. De opname van deze soorten is niet op basis van vaststaande criteria gedaan.

Plantensoorten

Ook plantensoorten zijn in drie verschillende bijlagen vermeld. Net als voor de diersoorten geldt bij dat elke bijlage een ander beschermingsregime heeft.

Verbodsbepalingen

Voor planten- en diersoorten van Bijlage II buiten Speciale Beschermingszones hoeft geen passende beoordeling gemaakt te worden van de effecten in het kader van de Habitatrichtlijn. Voor soorten van bijlage II die daarnaast ook beschermd worden in het kader van de Flora- en faunawet of via bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet echter wel een beoordeling gemaakt worden van de effecten. De lidstaten moeten de nodige maatregelen treffen voor de instelling van een systeem van strikte bescherming voor de in bijlage IV vermelde diersoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Daarbij wordt een verbod ingesteld op:

- Het opzettelijk vangen of doden van de in het wilde levende specimens van die soorten;
- Het opzettelijk verstoren van die soorten, vooral tijdens de perioden van voortplanting, afhankelijk van de jongen, overwintering en trek;
- Het opzettelijk vernielen of rapen van eieren in de natuur;
- De beschadiging of de vernieling van de voortplantings- of rustplaatsen.

Algemene verbodsbepalingen voor beschermde inheemse soorten dieren en planten. Habitatrichtlijn artikel 12 lid 1.

Deze verbodsbepalingen gelden ongeacht de levensfase waarin de dieren zich bevinden. Voor soorten van Bijlage V moeten de lidstaten de nodige maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat het aan de natuur onttrekken en de exploitatie geen onverenigbare gevolgen heeft voor het behoud van die soorten.

Een (natuur)gebied kan worden aangewezen als Speciale Beschermingszone wanneer het gebied behoort tot de vijf belangrijkste gebieden voor bepaalde habitattypen of soorten in Nederland. Soorten en habitattypen die zijn aangewezen worden kwalificerende soorten en habitats genoemd.

Voor deze kwalificerende habitattypen/ soorten moet in enkele gevallen ook buiten Speciale Beschermingszones een passende beoordeling gemaakt worden van de effecten. Gebieden in de nabijheid van Speciale Beschermingszones (SBZ) kunnen door soorten waarvoor de betreffende SBZ zich kwalificeert gebruikt worden als foerageergebied. Als soorten belangrijk foerageergebied verliezen en hun aantallen daardoor achteruit gaan in de SBZ is er zodoende sprake van een wezenlijke invloed en moet een passende beoordeling gemaakt worden.

Ook is het mogelijk dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep een verhoudingsgewijs groot effect (= significant effect) heeft op habitattypen van een SBZ in de omgeving. Dit kan het geval zijn als de ruimtelijke ingreep zorgt voor sterk ontwaterende, verzurende, vermestende of verstorende werking op de aanwezige habitattypen in een Habitatrichtlijngebied.

Deze passende beoordeling moet dus niet gemaakt worden in het kader van de soortbescherming, maar in het kader van de gebiedsbescherming.

3) Vogelrichtlijn

Inleiding

De Vogelrichtlijn is in 1981 in werking getreden. De Vogelrichtlijn regelt de bescherming, het beheer en de regulering van alle in het wild levende vogelsoorten. Lidstaten moeten alle nodige maatregelen nemen om de populatie van alle vogels op niveau te houden of te brengen dat met name beantwoordt aan de ecologische, wetenschappelijke en culturele eisen, waarbij zij tevens rekening houden met economische en recreatieve eisen.

Ook de Vogelrichtlijn is in de Flora- en faunawet geïmplementeerd.

Vogels

Alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied zijn beschermd in het kader van Vogelrichtlijn. Daarbij wordt ook onderscheid gemaakt tussen de verschillende bijlagen. Soorten die zijn opgenomen in Bijlagen II en III hebben echter een speciale beschermingsstatus. Opname geeft alleen aan in welke mate de soorten bejaagd mogen worden. Soorten die zijn opgenomen in bijlage I voldoen aan één van de volgende criteria:

- Soorten die dreigen uit te sterven;
- Soorten die gevoelig zijn voor bepaalde wijzingen van het leefgebied;
- Soorten die als zeldzaam worden beschouwd omdat hun populatie zwak is of omdat zij slechts plaatselijk voorkomen;
- Andere soorten die vanwege de specifieke kenmerken van hun leefgebied speciale aandacht verdienen.

Verbodsbepalingen

Ter bescherming van alle in het wild levende vogels zijn een aantal verbodsbepalingen ingesteld:

- Verbod om vogels opzettelijk te doden of te vangen;
- Verbod om opzettelijk hun nesten en eieren te vernielen of te beschadigen of hun nesten weg te nemen;
- Verbod om deze vogels, met name gedurende de broedperiode, opzettelijk te storen, voor zover een dergelijke storing, gelet op de doelstellingen van wezenlijke invloed is.

Algemene verbodsbepalingen voor alle in het wild levende vogels. Vogelrichtlijn artikel 5.

Een (natuur)gebied kan worden aangewezen als Speciale Beschermingszone wanneer het gebied behoort tot de vijf belangrijkste broedgebieden van een soort van Bijlage I of als in het gebied minimaal 1% van biogeografische populatie van een bepaalde trekvogel (o.a. ganzen en zwanen) herbergt. Deze soorten worden de kwalificerende soorten genoemd.

Voor deze kwalificerende soorten moet in enkele gevallen ook buiten Speciale Beschermingszones een passende beoordeling gemaakt worden van de effecten. Gebieden in de nabijheid van Speciale Beschermingszones (SBZ) kunnen door soorten waarvoor de betreffende SBZ zich kwalificeert gebruikt worden als foerageergebied. Als soorten belangrijk foerageergebied verliezen en hun aantallen daardoor achteruit gaan in de SBZ is er zodoende sprake van een wezenlijke invloed en moet een passende beoordeling gemaakt worden. Deze beoordeling moet dus niet gemaakt worden in het kader van de soortbescherming, maar in het kader van de gebiedsbescherming.

4) Rode Lijsten

Naast beschermde soorten wordt aandacht besteed aan het voorkomen van soorten van de Rode Lijst. De Minister van LNV heeft ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd. Ter uitvoering van de Flora- en faunawet zijn geen Rode Lijsten gepubliceerd.

Voor Rodelijst-soorten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

DEEL II: TOETSING AAN NATUURWET- EN REGELGEVING

1) Beschermingsregimes

Bij de beoordeling van ontheffingsaanvragen voor schade aan beschermde soorten wordt door het Ministerie van LNV onderscheid gemaakt in een vijftal beschermingsregimes. Deze categorisering geeft een hiërarchie aan in de ontheffingsvoorwaarden die aan de beschermde soorten van de Flora- en faunawet verbonden zijn. Ontheffingen kunnen alleen worden verleend als aan bepaalde voorwaarden van zorgvuldigheid is voldaan. Daarbij kan de Flora- en faunawet dienen als wettig kader aangezien de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in deze wet zijn geïntegreerd.

Beschermingsregimes Flora- en faunawet	soorten
1. <u>Geen ontheffing mogelijk</u> Schadelijke handelingen moeten worden voorkomen	Alle vogelsoorten
2. <u>Ontheffing mits:</u> gunstige staat instandhouding soort, geen andere oplossing en van groot openbaar belang	Bijlage IV Habitatrichtlijn
3. <u>Ontheffing mits:</u> gunstige staat instandhouding soort	Overige beschermde soorten
4. <u>Vrijstelling voor:</u> verjagen, verstoren, <i>onopzettelijk</i> doden of verwijderen (flora) mits gunstige staat van instandhouding soort	Algemeen in Nederland voorkomend
5. <u>Vrijstelling voor:</u> verjagen, verstoren en <i>opzettelijk</i> doden mits gunstige staat van instandhouding soort	Soorten die bejaagd mogen worden

De vijf beoordelingscriteria zijn nog niet wettelijk van toepassing omdat de bijbehorende Algemene Maatregel van Bestuur (AmvB) nog niet beschikbaar is. Naar verwachting zal dat pas komend najaar plaatsvinden. Desondanks heeft het Ministerie aangegeven deze categorisering al wel te hanteren om 'onwerkbare situaties' als gevolg van een te strikt toegepast soortenbeschermingsbeleid te voorkomen. In de praktijk betekent dit dat voor soorten uit de categorieën 4 en 5 te alle tijden vrijstelling verleend wordt. Gezien het ontbreken van een wettelijke basis wordt echter geadviseerd om voor alle beschermde soorten ontheffing aan te vragen.

Voor schade toegebracht aan vogels kan nooit ontheffing verkregen worden. In de praktijk betekent dit echter vooral dat gedurende het broedseizoen verstoring - met name rooien en snoeien van bomen en struiken - achterwege moet blijven. Ook kan het nodig zijn om nesten van weidevogels uit te rasteren.

2) Criteria voor ontheffing

In de flora en faunawet worden diverse criteria genoemd voor het toekennen van ontheffing voor schade etc. aan beschermde soorten (zie ook tabel). De belangrijkste zijn:

'Voorkomen van schadelijke handelingen'

Dit criterium is in eerste instantie van belang voor vogels, een soortengroep waar in principe geen ontheffing voor wordt verleend. Verder geldt dit criterium tevens voor amfibieën. Schade en verstoring kan vaak voorkomen of beperkt worden door een zorgvuldige planning van werkzaamheden. Onderstaande bepalingen kunnen in het bestek opgenomen worden.

'Handhaven van kwetsbare biotopen'

- Fasering van werkzaamheden die broedbiotopen van vogels beschadigen door uitvoering voor 15 maart en na 15 juli;
- In geval van bemaling moet voorkomen worden dat sloten droogvallen en dat grondwater op geïsoleerde wateren of kleine sloten geloosd wordt;
- Zo veel mogelijk handhaven van watergangen en oevers;
- Om nieuwe vestiging van beschermde soorten als Oeverwaluw en Rugstreeppad te voorkomen is het raadzaam zanddepots met plastic folie af te dekken.

'Gunstige instandhouding van de soort'

Dit criterium wordt genoemd voor beschermingsregimes 2 tot en met 5. Dit criterium is in de praktijk vooral van toepassing op de zeldzamere soorten in hun eigen voortplantingsbiotoop.

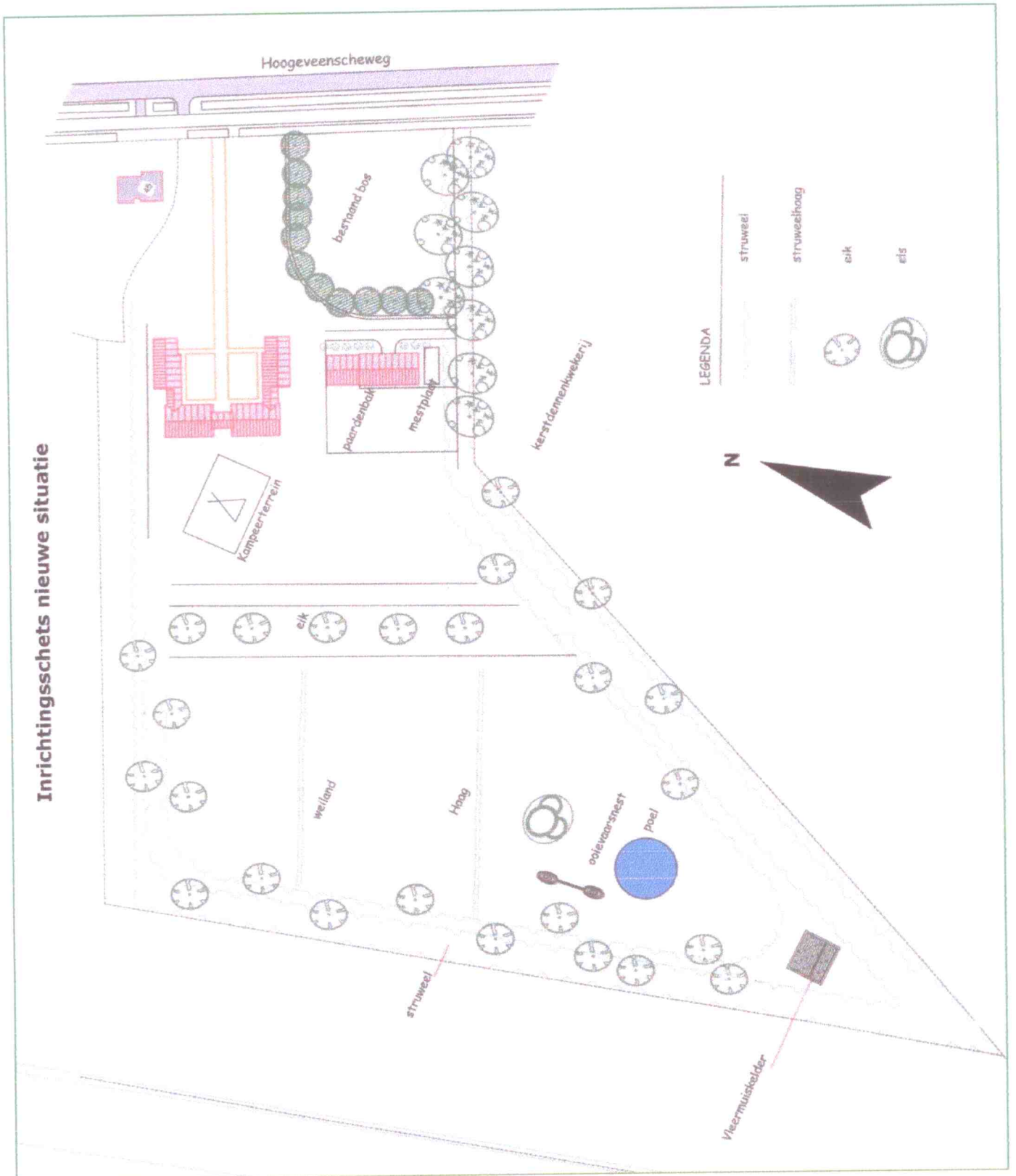
'Geen andere oplossing mogelijk'

Dit criterium is alleen van toepassing op soorten met beschermingsregime 2.

'Dwingende redenen van groot openbaar belang'

Dit criterium is alleen van belang voor strikt beschermde soorten van de Europese Habitatrichtlijn Bijlage IV.

Tenslotte moet nog opgemerkt worden dat de precieze interpretatie van genoemde criteria (nog) onduidelijk is en per praktijksituatie kan verschillen.

Inrichtingsschets nieuwe situatie

